

Utställning: Skandinavismen bäddade för självständigheten

Riksarkivarie Jussi Nuorteva öppnade utställningen Pro Finlandia III som visas på Vasa krigsveteranmuseum i sommar. Foto: Mikael Nybacka

Finland har bland annat det gemensamma skandinaviska kulturarvet att tacka för sin självständighet. Det visar den tredje delen av Riksarkivets jubileumsutställning i Vasa.

I slutet av 1800-talet skickades cirka 1000 finska unga damer till Danmark för att lära sig det senaste inom kyl- och mejeriteknik. Det kom senare att bidra till att finskt smör blev en stor exportartikel.

– Den historien känner inte alla till, säger riksarkivarie Jussi Nuorteva.

Berättelsen är ett exempel om de nordiska ländernas betydelse för Finlands väg till självständighet.

När Finland firade hundra år valde Riksarkivet att berätta om bakgrunden på ett annat sätt än många andra.

– I stället för det nationella temat valde vi att belysa det som ledde fram till självständigheten ur ett internationellt perspektiv, säger Jussi Nuorteva.

"Synvinkeln är de nordiska ländernas betydelse för Finlands väg till självständighet."

Jussi Nuorteva, riksarkivarie

Så byggdes utställningen Pro Finlandia. Den består av fyra delar och tillika fyra böcker.

I sommar visas del tre på Vasa Krigsveteranmuseum vid Kyrkoesplanaden i före detta Finlands Banks hus.

– Synvinkeln är de nordiska ländernas betydelse för Finlands väg till självständighet, säger Jussi Nuorteva.

Sverige förlorade Finland i kriget mot Ryssland 1809.

I Finland ledde det till att man började inse vad man egentligen hade haft. Det svenska språket, lagstiftningen, religionen och kulturen gjorde att kontakten västerut aldrig blev svag. Det var sådant som var värt att hålla fast vid.

– Vi den tiden föddes skandinavismen som idé i studentkretsarna och spreds till andra områden.

Skandinavismen betonade gemensamma värderingar som sedan också blev grundpelare i det finländska samhället.

Finlands väg till självständighet från nordisk synvinkel visas i utställningen med hjälp av 16 tavlor med text på båda nationalspråken.

Utställningens första del ser självständighetsprocessen ur franskt och italienskt perspektiv. Del två tar upp Tysklands, Storbritanniens, Österrikes och Ungerns betydelse i händelseförloppet.

Del fyra, som också kommer till Vasa i sinom tid, handlar om Rysslands, Polens och Baltikums förhållande till självständigheten.

Inträdet till museet är gratis.

[Anders Strandén](#)